

Sextioförsta sessionen (2002)

Allmän rekommendation XXIX om artikel 1, punkt 1, i konventionen (härkomst)

Kommittén för avskaffande av rasdiskriminering,

påminner om villkoren i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, enligt vilken alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter och berättigade till alla de rättigheter och friheter som uttalas där utan åtskillnad av något slag, inklusive ras, hudfärg, kön, språk, religion, social härkomst, börd eller annan status,

påminner också om villkoren i Wien-förklaringen och handlingsprogrammet enligt vilket det är konventionsstatens skyldighet, oavsett politiskt, ekonomiskt och kulturellt system, att främja och skydda alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter,

bekräftat sin allmänna rekommendation XXVIII där kommittén uttrycker sitt helhjärtade stöd till deklarationen och handlingsprogrammet från Durban vid världskonferensen mot rasism, rasdiskriminering, främlingsfientlighet och liknande intolerans,

bekräftat även fördömandet av diskriminering mot människor av asiatisk och afrikansk härkomst och urfolk och andra former av härkomst som uttrycktes i deklarationen och handlingsprogrammet från Durban,

baserar sin handling på bestämmelserna i den internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering som strävar att avskaffa diskriminering som bygger på ras, hudfärg, härkomst eller nationellt eller etniskt ursprung,

bekräftat kommitténs samstämmiga syn att begreppet "härkomst" i artikel 1, punkt 1, i konventionen inte enbart refererar till "ras" och har en innebörd och tillämpning som kompletterar de övriga förbjudna grunderna till diskriminering,

bekräftat eftertryckligen att diskriminering som grundar sig på "härkomst" inkluderar diskriminering mot medlemmar av grupper som är baserade på former av social differentiering såsom kast och liknande system av ärvd status, som omintetgör eller försämrar deras lika åtnjutande av mänskliga rättigheter,

observerar att existensen av sådan diskriminering har blivit uppenbar genom kommitténs undersökning av rapporter från ett antal konventionsstater,

har organiserat en tematisk diskussion om härkomstbaserad diskriminering och mottagit bidrag från medlemmar av kommittén, liksom bidrag från experter från vissa regeringar och medlemmar av andra FN-organ, särskilt experter från underkommissionen för främjande och skydd av de mänskliga rättigheterna,

har mottagit bidrag från ett stort antal icke-statliga organisationer och enskilda personer, genom muntlig och skriftlig information, som ger kommittén ytterligare bevis på omfattningen och utbredningen av härkomstbaserad diskriminering i olika regioner i världen,

sammanfattar att nya ansträngningar måste göras liksom befintliga initiativ intensifieras inom inhemsk rätt och praxis för att avskaffa gisslet med härkomstbaserad diskriminering och öka de påverkade gruppernas inflytande,

berömmar ansträngningarna från de stater som vidtagit åtgärder för att avskaffa härkomstbaserad diskriminering och avhjälpa dess följder,

uppmuntrar ihärdigt de stater som ännu inte har erkänt och tagit itu med detta fenomen att vidta åtgärder för att göra det,

påminner om den positiva andan som genomsyrat dialogen mellan kommittén och regeringarna om frågan om härkomstbaserad diskriminering och ser fram emot fler sådana konstruktiva dialoger,

fäster stor vikt vid sitt pågående arbete i kampen mot alla former av härkomstbaserad diskriminering,

fördömer kraftig härkomstbaserad diskriminering, såsom diskriminering på grund av kast eller liknande system av ärvd status, som en kränkning av konventionen,

rekommenderar att konventionsstaterna antar några eller alla av följande åtgärder, på det sätt som är lämpligt utifrån de rådande omständigheterna:

1. Allmänna åtgärder

(a) Åtgärder för att identifiera de härkomstbaserade grupperna under konventionsstaternas jurisdiktion som utsätts för diskriminering, särskilt på grund av kast och liknande system av ärvd status, och vars existens kan kännas igenom med hjälp av olika faktorer, inklusive några eller alla av följande: oförmåga eller begränsad förmåga att förändra den ändrade statusen; socialt påtvingade begränsningar för giftermål utanför gruppen; privat och offentlig segregation, inklusive för boende och utbildning, tillgång till allmänna platser, helgedomar och allmänna källor till mat och vatten; begränsad frihet att välja bort ärvda yrken eller förnedrande eller farligt arbete; förekomst av skuldslaveri; förekomst av avhumaniserande resonemang om besudlande och oberörbarhet; och allmän brist på respekt för deras mänskliga värdighet och jämlikhet;

(b) Överväga att införliva ett uttryckligt förbud mot härkomstbaserad diskriminering i den inhemska författningen;

(c) Granska och anta eller ändra lagstiftning för att förbjuda alla former av diskriminering som baseras på härkomst i enlighet med konventionen;

(d) Resolut genomföra lagstiftning och befintliga åtgärder som redan är i kraft;

(e) Formulera och genomföra omfattande nationella strategier med deltagande av människor som tillhör drabbade grupper, inklusive särskilda åtgärder i enlighet med artiklarna 1 och 2 i konventionen, för att avskaffa diskriminering mot människor som tillhör härkomstbaserade grupper;

(f) Anta särskilda åtgärder till förmån för härkomstbaserade grupper och gemenskaper för att garantera deras åtnjutande av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, särskilt vad gäller tillgång till offentliga funktioner, anställningar och utbildning;

(g) Upprätta rättsliga mekanismer genom att stärka befintliga institutioner eller skapa specialiserade institutioner, för att främja respekten för lika mänskliga rättigheter hos människor som tillhör härkomstbaserade grupper;

(h) Utbilda allmänheten om betydelsen av bekräftande handlingsprogram för att hantera situationer där det förekommer offer för härkomstbaserad diskriminering;

(i) Uppmuntra till dialog mellan människor som tillhör härkomstbaserade grupper och andra sociala grupper;

(j) Genomföra regelbundna undersökningar om de faktiska förhållandena för härkomstbaserad diskriminering och tillhandahålla strukturerade data i rapporterna till kommittén om bl.a. geografisk fördelning och ekonomiska och sociala förhållanden för människor som tillhör härkomstbaserade grupper, samt inkludera ett genusperspektiv;

2. Multipel diskriminering mot kvinnor i härkomstbaserade grupper

(k) Ta hänsyn till situationen för kvinnor i grupperna, som ofta är offer för multipel diskriminering, sexuellt utnyttjande och tvångsprostitution, i alla planerande och genomförda program och projekt och i alla antagna åtgärder;

(l) Vidta alla nödvändiga åtgärder för att avskaffa multipel diskriminering, inklusive härkomstbaserad diskriminering mot kvinnor, särskilt inom områdena personlig säkerhet, anställning och utbildning;

(m) Tillhandahålla strukturerade data för situationen för kvinnor som drabbats av härkomstbaserad diskriminering;

3. Segregering

(n) Övervaka och rapportera om de tendenser som leder till segregation av härkomstbaserade grupper och arbeta för att utrota de negativa följderna av denna segregation;

(o) Ta initiativ för att förhindra, förbjuda och avskaffa sedvänjor av segregation riktad mot medlemmar i härkomstbaserade grupper, inklusive för boende, utbildning och anställning;

(p) Säkra allas rätt till tillgång till alla platser eller tjänster som är avsedda för allmänheten på en jämlik och icke-diskriminerande grund;

(q) Vidta åtgärder för att främja blandade samhällen där medlemmar i berörda grupper är integrerade med andra delar av samhället och garantera att tjänster till sådana bosättningar är tillgängliga för alla på lika villkor;

4. Spridning av hatspråk bland annat genom massmedier och internet

(r) Vidta åtgärder mot spridning av idéer om överlägsna och underlägsna kast eller idéer som försöker rättfärdiga våld, hat eller diskriminering mot människor i härkomstbaserade grupper;

(s) Vidta stränga åtgärder mot uppmaning till diskriminering eller våld mot grupperna, inklusive via internet;

(t) Vidta åtgärder för att öka medvetenheten bland mediearbetare om karaktären och förekomsten av diskriminering på grund av härkomst;

5. Rättskipning

(u) Vidta nödvändiga åtgärder för att säkra lika tillgång till rättssystemet för alla människor som tillhör härkomstbaserade grupper, bland annat genom att tillhandhålla rättshjälp, underlätta gruppanspråk och uppmuntra icke-statliga organisationer att försvara gruppens rättigheter;

(v) Garantera, i förekommande fall, att rättsliga beslut och officiella åtgärder fullt ut tar hänsyn till förbudet mot härkomstbaserad diskriminering;

(w) Säkerställa åtal mot alla personer som begår brott mot människor som tillhör härkomstbaserade grupper och garantera tillräcklig kompensation till offren för sådana brott;

(x) Uppmuntra rekryteringen av människor som tillhör härkomstbaserade grupper till polisen och andra brottsbekämpande organ;

(y) Organisera utbildningsprogram för offentliga tjänstepersoner och brottsbekämpande organ i syfte att förhindra orättvisor som bygger på fördomar mot människor som tillhör härkomstbaserade grupper;

(z) Uppmuntra och underlätta en konstruktiv dialog mellan polisen och andra brottsbekämpande organ och medlemmar av grupperna;

6. Medborgerliga och politiska rättigheter

(aa) Garantera att myndigheter på alla nivåer i det berörda landet involverar medlemmar i härkomstbaserade grupper i beslut som berör dem;

(bb) Vidta särskilda och konkreta åtgärder för att garantera rätten för människor som tillhör härkomstbaserade grupper att delta i val, att rösta och att vara valbara, grundat på allmän och lika rösträtt, och att ha vederbörlig representation inom regeringen och lagstiftande organ;

(cc) Främja medvetenheten bland medlemmarna i samhällsgrupper, som består av människor som tillhör härkomstbaserade grupper, om betydelsen av deras aktiva deltagande i det offentliga och politiska livet och avskaffa hinder för ett sådant deltagande;

(dd) Organisera utbildningsprogram för att förbättra det politiska beslutsfattandet och kompetensen i offentlig förvaltning för offentliga tjänstepersoner och politiska ombud som hör till härkomstbaserade grupper;

(ee) Vidta åtgärder för att identifiera områden där det finns risk för härkomstbaserat våld för att förhindra att sådant våld inträffar;

(ff) Vidta resoluta åtgärder för att säkra rättigheterna för giftermål för medlemmar av härkomstbaserade grupper som önskar gifta sig utanför sin grupp;

7. Ekonomiska och sociala rättigheter

(gg) Utarbeta, anta och genomför planer och program för ekonomisk och social utveckling på lika och icke-diskriminerande grund;

(hh) Vidta omfattande och effektiva åtgärder för att avskaffa fattigdomen bland härkomstbaserade grupper och bekämpa social utslagning eller marginalisering;

(ii) Arbeta med mellanstatliga organisationer, inklusive internationella finansinstitut, för att säkerställa att utvecklings- eller biståndsprojekt som de stöder tar hänsyn till ekonomiska och sociala situationen för människor som tillhör härkomstbaserade grupper;

(jj) Vidta särskilda åtgärder för att främja sysselsättningen av människor som tillhör härkomstbaserade grupper i den offentliga och privata sektorn;

(kk) Utveckla och förfina lagstiftning som specifikt förbjuder alla typer av diskriminerande praxis som är baserad på härkomst vad gäller sysselsättning och på arbetsmarknaden;

(ll) Vidta åtgärder mot offentliga organ, privata företag och andra organisationer som undersöker härkomstbakgrund bland arbetssökande;

(mm) Vidta åtgärder mot alla typer av diskriminerande praxis vid lokala myndigheter eller privata ägare vad gäller bosättning och tillgång till bostäder för personer som tillhör de berörda grupperna;

(nn) Garantera lika tillgång till hälso- och sjukvård för människor som tillhör härkomstbaserade grupper;

(oo) Involvera människor som tillhör härkomstbaserade grupper i utformningen och genomförandet av hälsovårdsprogram och -projekt;

(pp) Vidta åtgärder för att komma tillrätta med den särskilda utsattheten för barn i härkomstbaserade grupper för exploatering av barn som arbetskraft;

(qq) Vidta resoluta åtgärder för att avskaffa skuldsaveri och förnedrande arbetsvillkor i samband med härkomstbaserad diskriminering;

8. Rätt till utbildning

(rr) Garantera att offentliga och privata utbildningssystem inkluderar barn från alla samhällen och inte utesluter några barn på grund av härkomst;

(ss) Minska antalet elever som avbryter sin skolgång i förtid, särskilt barn från drabbade grupper, med särskild uppmärksamhet på situationen för flickor;

(tt) Bekämpa diskriminering från offentliga eller privata organ och alla trakasserier av studenter som är medlemmar i härkomstbaserade grupper;

(uu) Vidta nödvändiga åtgärder i samarbete med civilsamhället för att utbilda befolkningen som helhet i en anda av icke-diskriminering och respekt de grupper som är utsatta för härkomstbaserad diskriminering;

(vv) Granska språkbruket i textböcker som förmedlar stereotypa eller nedvärderande bilder, referenser, namn eller åsikter om härkomstbaserade grupper och ersätt dem bilder, referenser, namn och åsikter som förmedlar alla människors inneboende värdighet och deras lika mänskliga rättigheter.